No. 16. Ao. 1853.

Zaturdag, 5 Februarij.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 2 Februarij 1853.

Bij Gouvernements - resolutie dd. 31 Januarij ll. No. 104, is, provisioneel en onder nadere goedkeuring des Konings, de Heer M. F. Wessels, benoemd tot *Kamerbewaarder ter Gouvernements-Secretarie.*

De Gouvernements-Secretaris,
A. KIKKERT SCHOTBORGH.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 2 Februarij 1853.

Namens Zijne Excellentie den Gouverneur wordt hiermede bekend gemaakt, dat de *Zetting van het Brood* over deze maand is bepaald als volgt:

Dat een brood van *acht* cent zal moeten wegen *zeven* Ons.

En dat van *vier* cent, *drie* Ons en *een* Lood.

Wordende alzoo al den Broodbakkers gelast zich daarnaar te gedragen.

De Gouvernements- Secretaris,
A. KIKKERT SCHOTBORGH.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 2 Februarij 1853.

[2344] Alzoo de Administrateuren der plantagie *Marienburg*, zich tot het Gouvernement hebben gewend, met verzoek om den slaaf *George*, geboren in 1821, moedersnaam onbekend, tegen ruiling van *twee* andere slaven, van den naam van dat effect af- op dien van J. M. Orsinga, voor den vrijdom te doen overschrijven.

Zoo worden degenen, die vermeenen mogten redenen van bezwaar daartegen te hebben, in de gelegenheid gesteld om binnen den tijd van *veertien* dagen, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie aanteekening ter Gouvernements-Secretarie te doen.

De Gouvernements - Secretaris,
A. KIKKERT SCHOTBORGH.

Gouvernements - Secretarie.

Post-Kantoor.

Op aanstaanden ZONDAG den 6den dezer, des namiddags ten 3 ure, zullen de via *Nickerie* naar *Demerarij* te verzenden Brievenpakketten, worden gesloten.

Paramaribo, den 1 Februarij 1853.

De Ambtenaar belast met de Posterij,
J. S. BURNE.

Burgerlijke Stand.

Paramaribo, den 4 Februarij 1853.

Op heden zijn in *ondertrouw* opgenomen:

Johann Heinrich Theodor Niemeijer, korporaal bij het Bataillon Jagers No. 27
met
Ester Bueno de Mesquita.

Johan Adam Neijs
met
Claartje Simon Abrahamsz.

De Adjunct Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,
H. J. RAATGEVER.

Eerste afkondiging.

Politie.

Gedurende de afgeloopene week is bij de Politie opgaaf gedaan, dat zich uit de stad en hare omstreken verwijderd hebben:

1o. Op den 29 Januarij ll. de slaaf *Joseph*, aankomende den boedel S. H. Moron.

2o. Op den 2n. Febr. ll. de slaaf *Kwassie*, aankomende den boedel S. H. Moron.

3o. De slavin *Catharina* en hare twee kinderen, aankomende J. R. Trott. nom. ux.

4o. De slavin *Antje*, aankomende F. van K. van Heijningen.

En uit de divisie *beneden Commewijne.*

Op den 31 Januarij ll., de slaven *Jacob — Laurens, Present* en *Jacob*, aankomende de wed. H. J. Braam en werkende op de plant. *Montresor.*

terwijl van de opgegevene bij vorige aankondiging nog afwezig zijn:

1o. De slavenjongen *Trobie*, aankomende A. H. van Favereij,

2o. De slaaf *Flink*, aankomende den boedel van J. F. Chilgets,

3o. De slaaf *Lindor* van den grond *Nieuw Weergevonden*,

4o. De slavenjongen *Adolf*, aankomende J. Schuurman.

5o. De slavin *Rachel* of *Quassiba*, aankomende den Boedel M. van J. W. Boon.

Elk en een iegelijk wordt ernstig aangemaand, om voorzeide slaven niet optehouden, te huisvesten, of voor zich te doen arbeiden, daar men zich door deze handelwijze zou blootstellen aan de straffen bij de Publicatie van 5 Februarij 1834 G. B. No. I vastgesteld.

Paramaribo, den 4 February 1853.

De Procureur Generaal,
J. Æ. LISMAN.

Benoodigd voor 's Gouvernements dienst:

P. m. 25,000 *(vijf en twintig duizend)* bolletrie Cingels,

te leveren nabij 's lands magazijnen achter het fort *Zelandia.*

De bus der inschrijvings billetten ter Gouvernements-Secretarie zal geligt worden op Maandag den 7 dezer maand des middags ten *twaalf* ure.

De kortst mogelijke tijd van levering zal in aanmerking komen.

Paramaribo, den 4 Februarij 1853.

De waarn. Administrateur van Financien,
H E L B.

Belasting op het Personeel.

De waarn. Administrateur van Financien brengt ter kennis van belanghebbenden, dat overeenkomstig art. 8 der Publicatie dd 14 October 1850 (Gouvernements Blad No. 15) de lijst der aangeslagenen in de *Belasting op het personeel* ter inzage is liggende ter Griffie van het Collegie van Kleine Zaken, dagelijks, behalve des Zondags, van- en met Maandag den 7n- tot en met Maandag den 28n. dezer maand, van des morgens *acht* tot *elf* ure.

Paramaribo, den 4 Februarij 1853.

De waarn. Administrateur voornoemd,
HELB.

De waarn. koloniale Ontvanger en Betaalmeester, herinnert belanghebbenden aan de voldoening der navolgende belastingen, vóór het einde dezer maand, als:

Landtaxen of Akkergelden.

Bruggen- en Wegengelden.

Erfpachten **en**

Regt op *Plaisier-Paarden* en *Rijtuigen.*

Paramaribo, den 3 Februarij 1853.

De waarn. koloniale Ontvanger en Betaalmeester voornoemd,
HOEMANN.

Paramaribo, den 2 Februarij 1853.

Op aanstaanden Zaturdag den 5n. dezer zullen bij het Collegie van Commissarissen voor het Departement der *Onbeheerde Boedels*, worden geprononcieerd, de Dictums gewezen in de Boedels van H. J. J. Bramm, J. Niles [ook bekend Niels], W. Campbell, E. Meijerhoff en van J. Kramer, alsmede wegens het provenue van de plantage *Weltevreden*, bekend als het eigendom van Charles Schattenkerk nom. uxoris.

De Secretaris bij het Collegie van Commissarissen voornoemd,
[2345] J. ELLIS.

VERKOOP bij EXECUTIE,

ten overstaan van den Griffier bij het Collegie van Kleine Zaken, van een Mahoniehouten zwarte zitting *KANAPE*, zes dito *STOELEN*, een *FAUTEUIL*, een grooten *SPIEGEL* met vergulde lijst, een zilveren *THEE-BLAD*, en andere Goederen, aankomende J. Gr Claver.

Deze Executive Verkooping zal plaats vinden op Woensdag den 9n. Februarij

1853, des voormiddags ten *acht* ure, voor het lokaal alwaar het Collegie voormeld vergadert. De processen-Verbaal van arrest of in beslagneming liggen ter *visie* ter Griffie van het Collegie voormeld.

Paramaribo, den 4 February 1853.

De Deurwaarder bij het Collegie van Kleine Zaken,

(60) ABm. MOs. FERNANDES.

Nieuwstijdingen.

PARAMARIBO, den 4 Februarij 1853.

Naar wij vernemen, is op het strand, bij de plantaadje *Anna Catharina*, aan de *Matappica kreek*, aangespoeld een gedeeltelijk verbrande groote mast, vermoedelijk van een op zee verongelukt schip. De mast schijnt bovendeks gebroken te zijn, en naar de lengte en den omvang te oordeelen, aan een groot schip behoord te hebben; zijnde het aangespoeld stuk 25 voet lang, bij een diameter van 1½ voet, en het ijzerwerk vrij zwaar. De goede staat van dit laatste en die van den mast, waar nog gedeeltelijk de verw op is, terwijl het verbrande gedeelte nog met houtskool bezet is, doet vooronderstellen, dat het ongeval nog niet lang gebeurd moet zijn.

Statistiek

is voor velen een wonderwoord, en met zekeren wellust rusten hunne blikken op tabellarische staten, wier cijfers in militaire orde naast, onder en tegenover elkander staan. Die bij jaren, maanden, ja dagen, met elkander te vergelijken en dan daaruit berekeningen en gevolgtrekkingen te maken, is hunne geliefkoosde bezigheid en studie, en wee hem! die de juistheid van hun werk durft betwijfelen of de resultaten, die zij daaruit ten goede of ten kwade trekken, wantrouwen. En gewis — de statistiek heeft in de jongste jaren veel licht over belangrijke zaken verspreid. Zij heeft voor den regent, voor den handelaar, voor den landhuishoudkundige, voor den fabriekant, ja voor elk nadenkend burger, groote en nuttige waarheden en berekeningen in het licht gesteld en alleen het bekrompen verstand durft dit loochenen. Maar — zij heeft, als elke zaak, hare schaduwzijde. Niets liegt meer dan cijfers, als ze onoordeelkundig worden gezocht en verkregen, als ze verkeerd worden geplaatst en men er dan mee wil bewijzen en onderwijzen — niets liegt meer dan cijfers, als men de wezenlijke oorzaken, waardoor ze gisteren zoó en heden anders werden gevonden, niet opspoort. Er behoort dus een geoefend verstand en een helder oordeel toe, om als statisticus in het openbaar op te treden — de gave des opmerkens en eene groote mate van voorzigtigheid tevens, opdat oppervlakkige berekeningen, met schijnbaar wiskundige zekerheid gegeven, niet tot resultaten leiden, verderfelijk voor hen, die ze in eigen zaken en speculatien volgt, ja voor geheel een land, als ook het gouvernement hetwelk er door op het dwaalspoor wordt gebragt.

Is er eene regering, die in vele opzigten de statistiek met verstand beoefent en doet beoefenen, dan is het Belgie. Met Nederland nog vereenigd, wijdde het toenmalig gouvernement van dat waarlijk schoone Koningrijk reeds zijne aandacht aan deze nuttige wetenschap en benoemde eene *Commissie voor de statistiek*, die haren arbeid even had begonnen, toen de scheiding van Nederland en Belgie plaats greep. Het spreekt van zelf, dat zij hare werkzaamheden onmiddellijk staakte, doch ook het nieuwe Koningrijk had al spoedig eene nieuwe commissie. Reeds het provisioneel bestuur stelde bij het departement van binnenlandsche zaken een *statistiek centraal bureau* in.

Het doel was, zoo als ook de naam aanwijst, om eene verzamelplaats te scheppen voor de officiele bescheiden, aangaande den toestand des lands. Het bureau begon al dadelijk zijne taak, maar de zaak vlotte niet. Sommige departementen hechtten te weinig waarde aan statistieke nasporingen en anderen werkten op zich zelven en maakten hunnen arbeid openbaar. Dat gaf verwarring en dubbele moeite, hoe belangrijk enkele opgaven en berekeningen op zich zelf ook waren. Van daar, dat in 1841 de minister Liedts aan den Koning eene nieuwe organisatie der statistieke werkzaamheden voordroeg en wel de benoeming eener *Centrale Commissie voor de statistiek*; die alle statistieke opgaven der verschillende departementen onder de oogen zou krijgen, daarin eenheid brengen en bovendien ook zelve de handen aan het werk zou slaan. De leden dier commissie behoorden te bestaan, gedeeltelijk uit zaakkundige ambtenaren bij de ministerien, gedeeltelijk uit bijzondere personen, vertrouwd met de statistiek en volkshuishoudkunde en waarvan elke twee jaren een derde deel aftreedt, doch ook weder herkozen kon worden. Geen der leden werd eenige belooning toegelegd, doch schadeloos gesteld voor verzuim van tijd door presentiegeld, terwijl het Rijk ook de administratiekosten betaalde. De koning keurde het plan goed en de leden der commissie werden onmiddellijk benoemd. Men deed gelukkige keuzen. Als president trad op, de beroemde directeur der sterrewacht te Brussel, de heer Quetelet en onder de overige leden telde men den degelijken statisticus Heuschling als directeur, de heeren Visschers, Smits, Ducpétiaux, enz. Verder werden er Provinciale commissien ingesteld en aan de centrale commissie vrijgelaten om zich met buitenlandsche wetenschappelijke maatschappijen in gemeenschap te stellen en correspondenten te benoemen. Het geluk diende der commissie in en op hareh arbeid. Zij mogt hare bekwaamste en ijverigste leden in het leven behouden en het nut dat zij stichtte, werd hoe langer zoo meer naar waarde geschat.

Van verbazenden omvang zijn de statistieke werken door de Belgische regering reeds vóór 1841 uitgegeven.

Onder de groote werken, door de centrale commissie uitgevoerd, behoort vooral dat *van den burgerlijken stand*, 't welk nu reeds 10 deelen besluat. Daarin ziet men niet alleen de cijfers der geboorten, huwelijken en dooden, maar ook een berigt aan den Koning, waarin gewezen wordt op de gewigtigste verschijnselen in de beweging der bevolking. Dat is een werk van grooten omvang en verwonderlijke naauwkeurigheid en men bewondert den ijver en het geduld, die sulke tabellen in 't leven riepen. Daarop vindt men de geboorten, echte en onechte, in maanden gegroepeerd — de sterfgevallen, ingelijks bij maanden aangegeven, alsmede naar ouderdom, in de stad en op het land, en aangeteekend naar den burgerlijken stand des overledene. Verder wordt er gesproken over de oorzaken en gevolgen van bevige ziekten, over de veranderingen van woonplaatsen, over het getal dienstpligtigen. Die een weinig bekend is met de bevolkingsveranderlijkheid van eene stad slechts, zal eenigermate kunnen beseffen welk eene taak hij volbrengt, die den burgerlijken stand van een geheel volk regelt, met oordeel in cijfers stelt en de oorzaak opspoort en het gevolg aangeeft, dat elk buitengewoon verschijnsel riep of voortbragt.

Ook de wijze hoe de bevolking leeft, leidde de commissie tot verrassende en gewigtige gevolgtrekkingen, aangaande den duur des levens. Belangrijk is het antwoord dat zij gaf, op de vragen: of de bevolking op verontrustende wijze toenam? en in welke oorden des lands het meest? Welke zijn de oorzaken eener buitengewoon groote sterfte? Op welk getal strijdbare mannen kan de Staat, bij verschillende militaire stystema's, rekenen? Is eene algemeene spaarbank voor alle arbeiders mogelijk, en zoo ja, onder welke voorwaarden?

's Jaarlijks geeft de commissie een *algemeen verslag des handels met andere landen uit*. Dat is wel het werk van het ministerie van finantien, doch de commissie licht dien arbeid, met eene weelde van aanmerkingen en gevolgtrekkingen toe.

Het hoofdwerk der commissie is echter haar verslag van den staat der bevolking, de landhuishoudelijke toestand en dien der nijverheid van Belgie, dat in 1846 werd begonnen, en waarvan reeds eene geheele rij van boekdeelen in kwarto groot formaat, in het licht zijn verschenen.

Nimmer nog is er eên arbeid, eerst zoo rijpelijk overwogen en zoo tot in de kleinste bijzonderheden voorbereid, ondernomen. Alles wat de theorie eischt en de praktijk mag verlangen is daarin op de gelukkigste wijze vereenigd, en het mechanismus der uitvoering is meesterlijk gedacht en ten uitvoer gebragt. Wat dien arbeid kon verstoren, werd eerst opgesomd en toen zoo veel mogelijk voorkomen, b. v. eene geheele nieuwe nommering der huizen bewerkstelligd en alle plaatsnamen behoorlijk aangeduid. Daarna werd door proefnemingen, op groote schaal, de mogelijkheid der gelukkige uitvoering getoetst, en de personen, die de hand tot het groote werk souden leenen, geoefend. Het eind-resultaat was dan ook voortreffelijk, en geen land in Europa kan zulk een statistiek aanwijzen.

Intusschen rust de commissie niet op hare lauweren. Zij heeft zich weder eene groote taak opgelegd, en wel, de zamenstelling van eene *algemeene statistiek van Belgie in betrekking tot een tienjarig beheer des Rijks*. Die arbeid is in vijf hoofdafdeelingen gesplist n1. *gebied, bevolking, regering en administratie, volkshuishoudkunde, zedelijke en stoffelijke toestand der natie*. Den heer Heuschling is daarvan de hoofdredactie toevertrouwd. Ook voor de bearbeiding eener finantie-statistiek zijn toebereidselen gemaakt en van regerings-wege gelden toegestaan. Ten slotte willen wij nog aanstippen, dat de commissie mede uitgaf een *Onderzoek naar den toestand der arbeidende klasse en over den arbeid van kinderen*, een hoogst belangrijk werk, welks lezing allen staathuishoudkundigen en staatslieden dringend is aan te bevelen. De menschelijke ellende, die daarin haar juist en treffend beeld vindt geteekend, brengt den lezer, hoe groot een vijand hij ook zijn moge van den socialen onzin onzes tijds, klaar en duidelijk onder de oogen, dat de maatschappij in vele harer deelen krank en het des menschen, vooral des Christens pligt is, om naar stand en vermogen bij te dragen tot verbetering van het lot van ongelukkige en brave werklieden. (*Overgenomen.*)

PRODUCTEN-HANDEL.

Bij inschrijving verkocht.

Suiker.

Op den 4den dezer, 11 vaten van plant. Livorno ½, aankomende de erven L. E. H. Forberger, a 6,20 cent.

Katoen.

Idem, 19 balen schoone van plantaadje Waterloo, a 32,05 cent.

Bij executie.

Koffij.

Idem, 12 balen heele, van 21 tot 21,50 cent, en 3 dito gebroken, a 14,05 cent, afkomstig van plantaadje Groot Cuijlenburg

Scheepvaart.

UITGEKLAARD.

Den 3den dezer, de Fransche schoener la Belle Poule, kapt. M. Giaimo, naar Demerary, lading: 25 balen schoone Katoen 8.290 pond, 20 vaten Melassie 2,414 gall., 30 vaten Haring, 2 Speeltafeltjes, 1 kist Parfumerien en 1 kist Sardines. — Passagier: de Heer C. Lorijntzen.

ADVERTENTIEN.

RIJST, S. f. Blom,

te bekomen bij

(2343) N. BOX & Co.

Gedrukt bij J. C. MULLER Az.